

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

den offentlige Aarsprøve

i

Vejle Amts højere Realskole

i Kolding

i

Juli 1870.

Kolding.

B. Møllers Enkes Bogtrykkeri.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Aarsprøve

i

Vejle Amts højere Realskole

i Kolding

i

Juli 1870.

Eksempelretninger for 1869—70

af

H. C. F. Lassen,
Professor og Skolens Rektor.

Kolding.

B. Møllers Enkes Bogtrykkeri.

Realafgangsprøve.

Overensstemmende med Undervisningsministeriets Skrivelse af 14de Maj 1869 afholdtes Realafgangsprøven af den højere Grad, skriftligt den 22de, 23de, 25de og 26de Juni, mundtligt den 13de og 14de Juli.

Hr. Professor Mehren var tilstede som Regeringskommissær og deltog i Bedømmelsen af Fransk, Engelsk, Tyssk og Geografi.

Som Meddommere mødte desuden, efter Anmodning, Dhr. Prof. Winstrup i Tegning og Skrivning, Pastor H. S. Gad i Historie og Dansk, Landinspektør Møller i Mathematik og Kand. Ejler i Naturlære og Naturhistorie.

Til denne Prøve indstillede sig:

1. Henrik Gamst Jespersen, en Søn af Kammerraad Jespersen paa Endrupsholm og født den 20de August 1853. Han optoges den 1ste Mai 1865 i Amtsskolens 2den Klasse og opflyttedes efter Aarsprøven i Juli 1867 i 5te Klasse.
2. Christian Adolf Johannes Gad, en Søn af Pastor Gad i Darum og født den 20de December 1851. Han optoges den 1ste Januar 1866 i Amtsskolens 3dje Klasse og opflyttedes efter Aarsprøven i Juli 1867 i 5te Klasse.
3. Carl Terkelsen, en Plejesøn af Soldassistent Mogensens i Kolding og født den 17de Marts 1854. Han optoges den 22de August 1862 i Amtsskolens 1ste Klasse og opflyttedes efter Aarsprøven i Juli 1867 i 5te Klasse.
4. Svend Mørk Hansen, en Søn af Pastor Mørk Hansen i Bonfild og født den 18de Juni 1852. Han

optoges den 1ste Maj 1866 i Amtsskolens 3dje Klasse, hvorfra han efter Aarsprøven i Juli samme Aar rykkede op i 4de Klasse, og opflyttedes efter Aarsprøven i Juli 1867 i 5te Klasse.

5. Sektor Frederik Jansen Estrup, en Søn af Boghandler Estrup i Kolding og født den 20de Marts 1854. Han optoges den 23de Juli 1863 i Amtsskolens 1ste Klasse og opflyttedes efter Aarsprøven i Juli 1867 i 5te Klasse.
6. Christian Termanen, en Søn af Møllejeer Termanen i Vejen og født den 22de September 1852. Han optoges den 23de Juli 1863 i Amtsskolens 1ste Klasse og opflyttedes efter Aarsprøven i Juli 1867 i 5te Klasse.

De bestod Prøven med følgende Udfald:

	Danst.	Lyt.	Gramt.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Arithm og Regning	Geometri og geom. Tegn.	Natur.øre.	Naturhistorie.	Skrivning og Tegning.	Points.
Jesperfen . . .	mg	ug	ug	ug	ug	ug.	ug.	ug.	ug	ug.	ug.	87
Gad	mg	mg	mg.	mg	ug	mg	mg.	g.	ug.	ug.	mg	78
Terkelsen . . .	mg	mg	mg.	mg.	ug.	ug	g.	g.	g.	m	mg.	73
Mørt Jansen . .	g.	g.	mg.	mg	ug.	mg.	g	ug	g.	ug.	g.	70
Estrup	g	mg.	mg.	g	tg.	mg.	g.	ug.	ug.	g.	mg	65
Termanen	g	tg.	g.	g.	g.	mg	g.	mg.	g.	mg.	mg.	59

Til at bestaa kræves mindst 31, til Udmærkelse 83 Points.

H. G. Jespersen bestod altsaa med Udmærkelse.

Opgaverne ved den skriftlige Prøve var følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet (bunden Opgave): Dronning Margrete af Danmark.

2. (Fri Opgave): Myren og Myretuen som Billede af menneskelig Virksomhed og menneskeligt Liv.

3. Tyisk Stil. Antallet af de ved St. Bernhards-hundene reddede Mennesker er stort og bliver samvittighedsfuldt optegnet i Hospitiets Annaler. Den berømteste Hund

af denne Race var Barry, det utrætteligt virksomme og tro Dyr, som reddede over 70 Menneskers Liv. Dens Iver var overordentlig. Var det mindste Udsigt¹⁾ til en Snestorm²⁾ og Laage, holdt intet den mere tilbage i Klofret. Raftløs søgende og gøende³⁾, gjennemfossedede den altid de farligste Gane. Dens elskværdigste Bedrift i dens tolvaarige Tjeneste fortælles saaledes: Den fandt engang i en Isgrøtte et halvlivet frosset⁴⁾, vildfarende⁵⁾ Barn, som allerede var bukket under vor den dødbringende Søv. Strag slikkede⁶⁾ og varmede den det med Tungen, indtil det vaagnede op, og vidste derpaa ved Kjærtegn⁷⁾ at bevæge det til, at det satte sig op paa dens Ryg og holdt fast ved dens Hals. Saaledes kom den med sin Byrde triumferende tilbage til Klofret.

1 at være Udsigt til = sich künden. 2) Schneegestöber. 3) at gø, bellen. 4) halberstarrt. 5) verirrt. 6) lecken. 7) Liebkosung.

4. Engelsk Stil. Den væsenligste Aarsag, som gjorde Sammensmeltningen¹⁾ af de forskjellige Elementer i Samfundet saa usuldfkommen, var den overordentlige Banskelsighed, som vore Forefædre foresandt i at komme fra et Eted til et andet. Af alle Opfindelser, med Undtagelse alene af Alfabetet og Bogtrykkerpressen²⁾, have de, som forforte Afstandene, mest bidraget til vor Elægt's Civilisation. Enhver Forbedring af Befordringsmidler³⁾ er en Velgjerning⁴⁾ for Menneskeheden i moralsk, intellektuel og materiel Henseende; den letter ikke alene Udvækslingen⁵⁾ af de forskjellige Natur- og Kunstfrembringelser, men stræber ogsaa at fjerne alle nationale og provincielle Fordomme⁶⁾ og at sammenknytte alle Grene af den siore menneskelige Familie. I det 17de Aarhundrede vare Beboerne af London, med Hensyn til et ethvert praktisk Formaal, længere borte fra Reading, end de nu ere fra Edinborg, og længere borte fra Edinborg end de nu ere fra Wien.

1) fusion. 2) the printing-press 3) means of locomotion. 4) at være en Velgjerning = to benefit. 5) interchange. 6) antipathies.

5. Arithmetisk Opgave.

Værdien af

$$\sqrt[3]{\frac{x^2 + 6x - 4}{x + 13} - \frac{x^2 + 5x + 3}{x + 12}}$$

beregnes for $x = 10,273$, idet man først undersøger, om Udtrykket kan bringes til en for logarithmisk Regning bekvemmere Form.

6. Regneopgave.

En Mand kjober 235 Tdr. Hvede à 7 Rd. 24 Sk. med $1\frac{1}{2}$ pCt. Omkostninger, og 427 Tdr. Rug à 5 Rd. 28 Sk. med $2\frac{1}{3}$ pCt. Omkostninger. Ved Salget vinder han $14\frac{2}{7}$ pCt. Hvormegget faar han for det Hele?

7. Geometrisk Opgave.

1. Siden af en ligesidet Trekant er givet = $2'' 8''' 7''''$ Decimalmaal. Hvad er dens Indhold?
  2. En Cirkel har samme Omkreds som denne Trekant. Hvad er Cirkelens Indhold?
  3. Hvad er Forholdet mellem Cirkelens og Trekantens Indhold?
  4. Kan det sidste Spørgsmaal besvares uden at kjende Siden?
8. Opgave i geometrisk Tegning.

En Trekant, hvis Sider ere ulige store, forvandles til en ligesidet.

Eleveme.

I Efterretninger for Skoleaaret 1868—69 angaves Tallet af Skolens daværende Elever til 74. Af disse ere foruden de 6, som bestod Afgangsprøven, i Aarets Løb udgaaede: N. B. Nielsen, N. Kjørbo, M. Christensen anbragte ved Landvæsenet, J. Markusen ved Jernbanen, alle af 4de Klasse; M. Kloster, Brandorff af 4de, L. Leneth, G. Einfelt af 3dje, C. Møller af 2den

Klasse, dels fort før, dels fort efter Konfirmationen; H. Graach af 2den Klasse, anbragt i Haandværkslære; L. Berlin af 4de, Chr. Hansen og P. Jversen af 2den og A. Drum af 1ste Klasse, bortrejste. Ialt 20 Elever. Derimod optoges efter Aarsprøven og i Løbet af Skoleaaret 21 Elever, saa at Elevantallet for Diebliffet er 75.

I Skoleaaret 1869—70 har hele Elevantallet altsaa været 83, af hvilke 62 indenbys og 21 udenbys.

Det samlede Elevantal, som har faaet Undervisning i Skolen siden dens Oprettelse, er 242, af hvilke 128 indenbys og 114 udenbys.

I nedenstaaende Fortegnelse, som er affluttet til 1ste Juni d. A., findes Eleverne anførte i Bogstavorden med Tilføjelse, for de efter Aarsprøven i Juli 1869 tilkomne, af Faderens Navn og Stilling.

5te Klasse.

A. B. Utzon. B. 1. J. Th. Berg. 2. P. Bramsen. 3. J. Dyring. 4. P. Estrup. 5. A. Hansen. 6. Th. Kaarsberg. 7. Chr. Praem. 8. J. Saxild.

4de Klasse.

1. G. Sjørgensen. 2. B. Lautrup. 3. B. Markusfen. 4. J. Mørk Hansen. 5. F. Saxild (Broder til Nr. 8 i 5te Klasse). 6. N. Utzon (Broder til B. Utzon i 5te Klasse A).

3dje Klasse.

1. H. Brock. 2. G. Estrup (Broder til Nr. 4 i 5te Klasse). 3. J. Ingversen. 4. S. Meyer. 5. G. E. N Møller, opt. 1ste Maj 1870 (en Søn af Pastor Møller i Boldum). 6. B. Saxild (Broder til Nr. 8 i 5te og Nr. 5 i 4de Klasse). 7. L. Scheuer. 8. G. Simonsen (en Søn af Skolelærer Simonsen i Nørre-Vjert). 9. H. Wisling. 10. J. Drum.

2den Klasse.

1. H. Alslev (en Søn af Restavrator Alslev ved

Bamdrup-Stationen). 2. D. G. Andersen. 3. R. Billenstajn. 4. R. Dreher. 5. F. Høllering (en Søn af Barber Høllering i Kolding). 6. B. Hoffmann. 7. D. Jürgensen. 8. Chr. Rjær. 9. F. Kyster. 10. P. Lund. 11. A. Meyer (Broder til Nr. 4 i 3de Klasse). 12. C. Nielsen. 13. J. P. Nielsen (en Søn af Sukkerkøber Nielsen i Kolding). 14. H. Schæffer. 15. F. Sprechler. 16. J. P. Svendsen (en Søn af Pastor Svendsen i Thostrup). 17. L. Warming.

1ste Klasse.

1. G. Dejsner. 2. A. Dreher (Broder til Nr. 4 i 2den Kl.) 3. F. Flemmer. 4. Chr. Gejll. 5. H. Hansen. 6. A. Hedegaard (en Søn af Glarmester Hedegaard i Kolding.) 7. A. Hejmann. 8. J. Iversen. 9. F. Kaarsberg (Broder til Nr. 6 i 5de Kl.) 10. J. Langkjær. 11. S. Logie. 12. J. Marcher. 13. J. Olesen (en Søn af Detailhandler Olesen i Kolding.) 14. P. P. P. Petersen (en Søn af Gaardejer Petersen, Rosenlund i Gjelball.) 15. J. Sanberg. 16. G. Sprechler (Broder til Nr. 15 i 2den Kl.) 17. D. Svensson. 18. N. Winkel (en Søn af Gaardejer Winkel, Hvidsminde ved Kolding.)

Forberedelsesklassen.

1. G. Abelstedt. 2. A. Christensen. 3. Th. Dreher (Broder til Nr. 4 i 2den og 2 i 1ste Kl.) 4. R. Flemmer (Broder til Nr. 3 i 1ste Kl.) 5. Th. Hansen (Broder til Nr. 4 i 1ste Kl.) 6. G. Hejmann (Broder Nr. 7 i 1ste Kl.) 7. S. Kring (en Søn af Gaardejer Kring i Stor-Velding). 8. F. Lurhøj (en Søn af afd. Stationsforvalter, Løjtnant Lurhøj.) 9. A. Mazanti. 10. Th. Mørk Hansen (Broder til Nr. 4 i 4de Kl.) 11. Th. Nielsen (Broder til Nr. 11 i 2den Kl.) 12. M. Nørregaard (en Søn af Uhrmager Nørregaard i Kolding.) 13. Th. Raben (en Søn af Kjøbmand Raben i Kolding).

14. N. Sørensen. 15. P. Toft (en Søn af Kjøbmand Toft i Kolding.

Forberedelsesklassen har siden dens Oprettelse i Januar 1857 været besøgt af 96 Elever. Klassen er i Regelen toaarig.

Lærerne.

Rektor:	Fransf i 5te, 4de, 3die, 2den og 1ste Klasse; Engelff i 5te, 4de, 3die og 2den Klasse; Tyff i 5te, 4de og 3dje Klasse; Religion i 1ste og Forberedelsesklassen . .	28	Timer	ugentlig.
Hr. Overlærer Hoyer:	Mathematik og Regning i 5te, 4de og 3die Klasse; Projektionstegning og Naturlære i 5te og 4de Klasse; Remi, med tilhørende praktiske Øvelser i Laboratoriet, 5te Kl.	27	"	"
End. Guldberg, 3dje Lærer:	Religion i 4de, 3dje og 2den Klasse; Dansf i 5te og 4de Klasse; Historie og Geografi i 5te, 4de, 3dje og 2den Klasse	29	"	"
" Rand. Krosgaard, 4de Lærer:	Dansf i 3die, 2den, 1ste og Forberedelsesklassen; Historie og Geografi i 1ste og 3die Kl.; Tyff i 2den og 1ste Klasse	30	"	"
" Sm. Røding, 5te Lærer:	Naturhistorie og Sang i alle Klasser; Frihaandstegning i 5te, 4de og 3dje Klasse, geometrisk Tegning i 2den, 1ste og Forberedelseskl., Geometri i 2den og 1ste Klasse	29	"	"

- Hr. Sm. Holst, Timelærer: Skrivning i alle Klasser; Regning i 2den, 1ste og Forbkl. . . . . 22 Timer ugentlig.
- " Gymnastiklærer Jensen: Legemøvelser i alle Klasser . . . 6 " "

Læseplan.

Undervisningsfag.	Forberedelsestl.	1ste Kl.	2den Kl.	3dje Kl.	4de Kl.	5te Kl.	Samlet Timeantal.
Dansf.	5	5	4	3	2	2	21
Fransf.	"	2	2	2	2	2	10
Engelsf.	"	"	2	2	2	2	8
Tysk	"	2	2	2	2	2	10
Religion	2	2	2	2	2	"	10
Historie	3	2	2	3	3	3	16
Geografi	2	2	2	2	2	2	12
Regning	4	4	4	2	2	1	17
Algebra	"	"	"	2	2	3	7
Geometri	"	2	2	2	2	2	10
Naturlære	"	"	"	"	2	2	4
Kemi	"	"	"	"	"	2	2
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2	12
Skrivning	5	5	3	3	2	"	18
Tegning	1	1	2	3	3	3	13

5te og 4de Klasse har haft 2 Fællestimer i Projektions- og 1 i Frihaandstegning; 2den og 1ste Kl. 1 Fællestime og 2den og Forbrkl. 1 Fællestime i Tegning; 3dje og 2den Kl. og 1ste og Forbrkl. 5 Fællestimer i Skrivning; 5te og 3dje Kl. 2, 4de og 2den Kl. 2 og 1ste og Forbrkl. 1 Fællestime i Sang. I 1 Fællestime har alle Klasser faaet Dvølse i flerstemmig Sang.

I Legemøvelser har hele Skolen været delt i 3 Afdelinger, hver med 2 Timers Undervisning ugentlig.

Aarets Arbejde.

Dansk.

5te Klasse. Udarbejdelser bestaaende dels i historisk Stof, dels i Afhandlinger om almindelige Emner, desuden enkelte Oversættelser fra Fransk eller Tydsk.

Øvelser i Dplæsning af Prosa og Poesi, hvortil er bleven knyttet de fornødne literærhistoriske Dplysninger.

4de Klasse. Udarbejdelser af fortællende, beskrivende og skildrende Indhold. Øvelse i Dplæsning af Prosa og Poesi.

I Grammatik er Sætningslæren og Reglerne for Brugen af Stilletegnene indøvede.

3dje Klasse. Pios og Wimmers Læsebog.

Udenad er lært: Hundemordet, Bonden og hans Søn, Smeden paa Helgoland, Knud den Store.

Dorphs Grammatik. De skriftlige Arbejder har dels bestaaet i Gjenfortællinger, dels i Oversættelser.

2den Klasse. Pios og Wimmers Læsebog forfra til S. 209.

Dorphs Grammatik helt ud. Udenad er lært: Matrosen, Modersmaal, Danmark mit Fædreland, Flugten til Amerika, Tulte.

De skriftlige Arbejder har dels bestaaet i Oversættelser, dels i Diktat.

1ste Klasse. Pios og Wimmers Læsebog forfra til S.

183. Heraf er S. 1—25 særligt anvendt til Analyse. Det almindelige om Ordklasserne er mundtlig gennemgaaet. Udenad er lært: Godgjærenhed, Bonden og hans Søn, Flugten til Amerika, Hr. Mikkel.

Skriftlige Øvelser, Diktat og Oversættelse.

Forberedelsesklassen. Bredsdorfs Læsebog. Afskrivning

efter Læsebogen. Udenad er lært: Nr. 50, 57, 58, 62, 64, 66, 68, 71, 78, 80, 83, 84, 85, 86, 92, 94, 95, 101, 108, 110, 111.

Tysk.

5te Klasse. Lassens Læsebog for de højere Mellemklasser. S. 1—72 og 100—164. Jevnlige Læsning fra Bladet.

Repetition af Fersens Grammatik. 1 Stil ugentlig efter Stileopgavernes 1ste Afsnit.

4de Klasse. Læsebog for de lavere Klasser S. 116—245.

Stadigt Læsning fra Bladet. Udvalg af Fersens

Formlære, især Udsagnsordene. 1 Stil ugentlig efter Elementarbogens C-Stykker.

3dje Klasse. Læsebogen for de lavere Klasser S. 132 til S. 220.

Formlæren i Udtog, 1 Stil ugentlig efter Elementarbogens C-Stykker. Af og til Læsning fra Bladet.

2den Klasse. Læsebog for de lavere Klasser S. 1—78.

Grammatik, Formlæren i Udvalg.

1 Stil ugentlig efter Elementarbogens C-Stykker S. 1—32.

1ste Klasse. Elementarbogens A og B-Stykker Nr. 33—88.

Grammatik: haben, sein, werden og de regelrette Udsagnsord i Handleform.

1 Gang ugentlig skriftlig Oversættelse fra Tysk til Dansk.

Fransø.

5te Klasse. Lassens Læsebog S. 35—141. Jevnlig Læsning fra Bladet.

Jungerslevs Grammatik. 1 Stil ugentlig efter Stileopgavernes 2det Afsnit.

4de Klasse. Samme Læsebog S. 56—111. Af og til Læsning fra Bladet.

Jungerslevs Grammatik, Udvalg af Formlæren.

1 Stil ugentlig, Slutningen af Stileopgavernes 1ste og Begyndelsen af 2det Afsnit.

3dje Klasse. Samme Læsebog S. 145—185. Nogen Læsning fra Bladet.

Jungerslevs Grammatik, Udsagnsordene.

1 Stil ugentlig efter Stileopgavernes 1ste Afsnit.

2den Klasse. Samme Læsebog S. 145—170.

Avoir, être og de regelrette Udsagnsord.

1 Stil ugentlig efter Stileopgavernes 1ste Afsnit.

1ste Klasse. Lassens Læsebog for Begyndere S. 1—50.

Stileopgavernes 1ste Afsnit Nr. 1—26 mundtligt.

Ugentlig 1 skriftlig Stil. Avoir, être, parler.

Engelsk.

5te Klasse. Lassens Læsebog for de højere Klasser, 2det Afsnit S. 72—112 og 117—148. Marryat, The Settlers S. 173—210 læst fra Bladet.

Rosings Grammatik.

1 Stil ugentlig efter Stileopgavernes 2det Afsnit.

4de Klasse. Lassens lette Læsestykker fuldstændigt og Læse-
bogens 1ste Afsnit S. 1—26.

Rosings Grammatik.

1 Stil ugentlig efter Stileopgavernes 1ste Afsnit.
S. 41—93 af Læsebogen er læst fra Bladet.

3dje Klasse. Lassens „Lette engelske Læsestykker“ alle de
lige Numre med tilhørende danske Opgaver. De ulige
Numre ere anvendte til Læsning fra Bladet.

Rosings Grammatik.

1 Stil ugentlig efter de danske Opgaver i Listovs
Elementarbog.

2den Klasse. Listovs Elementarbog og Lassens Læsestykker de lige Nr. til 28.

1 Stil ugentlig efter de danske Stykker i Listovs
Elementarbog.

Religion.

4de Klasse. Balslevs Lærebog, forfra til Bønnen.

Ny Testamentes bibelske Fortællinger. Nogle Salmer.

3dje Klasse. Balslevs Lærebog fra § 45 til § 95.

Ny Testamentes bibelske Fortællinger. Nogle Salmer.

2den Klasse. Balslevs Lærebog, forfra til 2den Troartikel.

Ny Testamentes bibelske Fortællinger. Nogle Salmer.

1ste Klasse. Ny Testaments bibelske Fortællinger. 14
Salmer.

Forberedelsesklassen. Gamle Testamentes bibelske For-
tællinger til Rigets Deling. 10 Salmer.

Historie.

5te Klasse. Revolutionen 1789 til Nutiden.

Danmarkshistorien fra Kristian den 5te til Nutiden.

4de Klasse. De nordiske Rigers, Ruslands og Polens Hi-
storie fra Reformationstiden til Revolutionens Tidsalder.

Danmarkshistorie fra Kalmarforeningen til Chr. VII.

3dje Klasse. Verdenshistorie fra Karl den Store til Re-
formationens Tidsalder.

Danmarkshistorie: Oldtiden til Knud den Store og
Frederik den Sjette fra 1797 til Nutiden.

2den Klasse. Roms Historie til Italiens Optagelse i den
romerske Forgerret.

Danmarkshistorie fra Kristendommens Indførelse til
det oldenborgske Hus.

1ste Klasse. Verdenshistorie, forfra til Roms Historie.

Danmarkshistorie fra Gorm den Gamle til Kristoffer af Bøjern.

Forberedelsesklassen. Danmarkshistorie, forfra til Regner Lodbrog. (Brun's Lærebog).

Geografi.

5te Klasse. Europas Naturforhold, og de europæiske Stater. (Ersløvs Lærebog Nr. 2.)

4de Klasse. Europas Naturforhold. De europæiske Stater med Undtagelse af Danmark. (Ersløvs Lærebog Nr. 2.)

3dje Klasse. Asien og Amerika.

2den Klasse. Europas Naturforhold. Danmark, Norge, Sverige.

1ste Klasse. Tyslands fysiske Geografi og fra Nederlandene til Asien.

Forberedelsesklassen. Indledning. Europas fysiske Geographi. Danmark. — I 3dje, 2den, 1ste og Forbtl. er brugt Ersløvs Lærebog Nr. 4.

Naturhistorie.

5te Klasse. Repeteret hele Zoologien. Botanikens System til de Tokebladede, samt repeteret det almindelige om Plantens Form. Nogle Ekskursioner.

4de Klasse. Zoologi: Bløddyr, Pattedyr, Fugle.
Botanik: Det almindelige om Plantens Form.

3dje Klasse. Leddyrene til Bløddyrene. Krybdyr, Padder, Fiske.

2den Klasse. Krybdyr, Padder, Fiske, Pattedyr, Fugle.

1ste Klasse. Pattedyr, Fugle, Krybdyr og Padder.

Forberedelsesklassen. Pattedyr og Fugle.

Regning.

5te Klasse. Praktisk Regning i Opgaver til skriftligt Hjemmearbejde (Jensens og C. Hansens Regnebøger).

4de Klasse. Jensens Regnebog, 2det Afsnit.

3dje Klasse. Jensens Regnebog, 1ste Afsnit.

2den Klasse samt 1ste og Forberedelsesklassen har regnet de i Forhold til deres Fremgang passende Partier af samme Bog. Flittig Øvelse i Hovedregning.

Mathematik.

5te Klasse. Steens elementære Algebra. En stor Mængde Opgaver er regnede (C. Berg, Tykhsen).

Steens elementære Plangeometri, samt en Del Opgaver, dels efter Tychsens, dels efter Bauers Samlinger.

4de Klasse. Steens elementære Arithmetik indtil Anhang, med tilhørende Opgaver.

Steens elementære Plangeometri indtil Rumstørrelser's Maalning.

3dje Klasse. Steens elementære Arithmetik til § 35, med tilhørende Opgaver.

Steens Grundformerne i Rummet.

2den Klasse. Steens Grundformerne i Rummet til § 9 i 2det Kap. om rette og skæve Cylindre og Kegler.

1ste Klasse. Steens Grundformerne i Rummet til § 21 om Cirkelsektor.

Bed Undervisningen i 3dje, 2den og 1ste Klasse anvendes stadigt et Apparat af geometriske Legemer.

Naturlære.

5te Klasse. Holtens Lærebog. Forfra til Bevægelseslæren. Barmen, Magnetismen og Elektricitet. Høyers Kemi til Metallerne, ledsaget af Øvelser i Laboratoriet.

4de Klasse. Holtens Lærebog. Forfra til Bevægelseslæren.

Skrivning.

Hovedvægten lægges paa den runde Skrift, hvori der fordres tilfredsstillende Færdighed og Sikkerhed inden det tillades nogen Elev at indøve den spidse.

Bed Marsprøven fremlægger hver Elev en Bog med Prøvestrift for hver Maaned, der giver en Oversigt over Fremgangen i hele Aaret.

Tegning.

Bed Undervisningen i Tegning er især anvendt Adjunkt Johnsens og Prof:essor Simesens Opgaver.

I Frihåndstegning er brugt Prof. Hetsches store Bøgtavler, i de yngre Klasser Prof. Høsteds Tegnebøger.

Bed Marsprøven fremlægges hele Aarets Arbejder.

Stolens Samlinger og Inventarium.

A. Bogsamlingen.

(De med † udhævede Bøger er sendte fra Undervisningsministeriet, de med * fra andre Givere.)

Theologi.

Birkedal, Den hellige Historie og Troen 1—2 D. i 1 B.

The Child's Bible 1—20 P.

Præsenlé, De tre første Aarhundreders Kirkehistorie 5—16 S.

Nyere fremmede Sprog.

Littre, Dictionnaire de la langue française 21—23.

Dansk Sprog og Litteratur.

Goldschmidts Fortællinger 3—4 S.

Goldschmidt, Rabbinen og Ridderen.

Folkeforeningen, Skrifter til Folkeoplysningens Fremme. 1869.

P. Hansen, Nordiske Digtere, 7—14 S.

N. F. S. Grundtvigs Digte, 1869.

Sbjen, De Unge's Forbund.

S. Steffens, Malkolm, 1—2 D.

Den ældre Edda. Overs. J. Winkel Holm. 1869.

Mergsø, Fra den gamle Fabrik, 1—2 D.

Thyregod, Blandt Bønder, 1—3 S.

Thiele, Erindringer fra Bakkehuset.

Breve fra og til S. C. Ørsted, udg. af M. Ørsted, 1ste Samling 1870.

Dorphs danske Grammatik. 1869.

Bredsdorfs Læsebog. 1869.

Jesens danske Grammatik.

Oversættelser.

Shakespeares Værker, 26—28 S.

Don Quixote. Overs. af D. Biel, 19—25 S.

Pontmartin, Adelig og Borgerlig.

Grimms Eventyr.

Svensk.

Topelius, Feltskärens Berättelser, 7—15 H.

A. Hazelius, Fostertändsk Läsning, 1 Saml.

Historie og Politik.

*J. Langebek, Scriptores rerum danicarum. Tom. V—VIII.

(Gave, til Komplettering, fra „Det store kongelige Bibliothek“.)

†C. C. F. Reinhardt, Det kjøbenhavnste Kommunitets Historie.
 †Ch. Bruun, Marsberetninger om „Det store kgl. Bibliothek“
 1869, 4de H.

†Marsberetninger fra det kgl. Geheimearkiv. 4de B., 4de H.
 N. M. Petersen, Dansk Litteraturhistorie 13—20 H.

Billeder af berømte danske Mænd og Kvinder 25—33 H.

Skandinavisk Historie (med Illustr.) 32—72 H.

F. Barfod, Fortællinger af Fædrelandets Historie 18—19 H.

Norges Kongesagaer. 2—4 H.

L. Pio, Sagnet om Holger Danske.

Danske Mindesmærker, udg. af en Forening 12te H.

Helms, Ribe Domkirke 1—5 H.

A. Rosings Ungdomsliv.

B. H. F. A. Læssøes Levnet af F. Abrahamson.

H. F. J. Estrups samlede Skrifter, 1—3 B. 1851.

H. Steffens, Hvad jeg oplevede, 1—10 B.

Lübke, Kunsthistorie overs. af Lange 1—4 H.

Geografi og Statistik.

Nordiske Billeder, 4de B., 1—6 H.

Taaffe, Californien.

Rejsebeskrivelser.

N. Kauffmann, S Norge.

C. Klar, Ungarn og Siebenbürgen.

Hansen, Græske Forhold, 2det H.

Naturvidenskab.

Figuiet, Les merveilles de la science, 20—35 série.

Harmonien i Naturen. Overs. af B. Mariager. 1—6 H.

Sahlerz, Lærebog i Naturhistorien.

Sahlerz, Om Hr. Overlærer Grælevs „Nogle Ord om naturhistoriske Lærebøger osv“. 1869.

Berg, Fortællinger om Dyr.

*C. Fibiger, Om Klimaets Virkninger paa Nosogenesen.

F. G. Forchhammers Afhandlinger og Foredrag, udgivne af
 F. Johstrup.

Filosofi og Lovkyndighed.

N. Nielsen, Religionsfilosofi.

F. Helvig, Religionsfilosofi og Dogmatik.

Samling af Love fra 1865—69, 2det Hefte.

Tidskrifter og Samlinger.

Turen, Illustreret Tidskrift 1869.

Fra alle Lande 1869.

J. Thomsen, Tidsskrift for Fysik og Kemi. 1869.
Tidsskrift for Naturvidenskabene (Lütken, Fogh, Warming).
1869.

Sammes 3dje Række 3dje Bind.

Thomsen, Tidsskrift for Mathematik. 1869.

Tidsskrift for Filologi og Pædagogik, 8de Aarg. 1—4 H.
Historisk Arkiv. 1869.

H. P. Holst, For Romantik og Historie. 1869.

N. Nielsen, For Ide og Virkelighed. 1869.

O. K. Hamilton, Nordisk Tidsskrift for Politik, Ækonomi og
Literatur. 1866—69.

Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 1869.

Danske Samlinger, udg. af Ch. Bruun o. Fl. 1869.

Danske Kirker, Slotte og Herregaarde 1868, 1—4 H.

Magasin pittoresque par E. Charton. 1869.

Winning Words. 1869.

The World of Wonders. 1869.

Herdahl, Børnetidende. 1869.

Holst, Børnevennen. 1869.

Nordisk Universitetstidsskrift 1861—64.

Landkort.

K. Bilstrup, Kort over Palæstina, opfl. paa Pap.

Æfterretninger om Universitetet.

† Karakterlisten over Afgangsprøven 1869.

Lejlighedsskrifter.

† 25 Programmer fra Skoler i Danmark 1869.

† 30 Programmer fra Skoler i Sverige 1869.

B. V or s f a b s b i b l i o t h e k e t.

Udlaan har fundet Sted en Gang ugentlig til hver Klasse.

C. D e n a t u r v i d e n s k a b e l i g e S a m l i n g e r.

Laboratoriet har modtaget den sædvanlige aarlige Forsyning.

D. G y m n a s t i k a p p a r a t e r n e.

Udført adskillige Istandsættelser og anskaffet en ny stor Springmadras.

Legat.

„Kolding Borgeres“ Præmielegat uddeltes overensstemmende med Stiftelsesbrevet og paa den i samme bestemte Dag 1869 til: J. Mørk Hansen, A. Hansen, C. Præm, J. Carild, E. Estrup, B. Hoffmann og Ch. Sejl for Deklamation; til B. Estrup, B. Utzon, N. Utzon, S. Bissing, A. Meyer og J. Mørk Hansen for Sang.

Friplads.

Ifølge Skrivelse af 1ste d. M. fra det kgl. Amtshus i Vejle, har Skoleraadet og Amtsskoleledningen tilstaaet Skolelærer i N. Hjert Simonsens Søn P. C. Simonsen fri Undervisning fra 1ste Juli d. A. at regne.

Skolepenge.

I 5te, 4de, 3dje og 2den Klasse er den aarlige Betaling 36 Rdlr., i 1ste Klasse 24 Rdlr. og i Forberedelsesklassen 18 Rdlr. for hver Elev.

I de fire førstnævnte Klasser gives Nedsættelse i Betalingen for flere Brødre, saaledes at 2den Broder betaler 30, 3dje Broder 24 og 4de Broder 18 Rdlr.

Elever, som inden Juni Maanedes Udløb anmeldes til Udgang umiddelbart efter Aarsprøven, betale kun for Juli Maaned.

For hver Elev, som optages i Skolen, betales 3 Rdlr. i Indskrivningspenge, som tilfalder Skolens Bibliothek.

Hver Elev, der melder sig til Udgangsprøven, erlægger en Kjendelse af 6 Rdlr. til Skolens Kasse.

Alt betales forud til Skolens Kasserer, Skolepengene hvert Kvartal.

Under 5te Maj 1869 har Ministeriet tilskrevet mig saaledes:

For i betimelig Tid at kunne lægge Skemaet for Afholdelsen af den mundtlige Del af Afgangsexamen for Realdisciple, er det fundet nødvendigt at tage den almindelige Bestemmelse, at Indberetningen om, hvormange Disciple der dertil indstille sig, i Forhold til hvis Antal det Dagetal maa bestemmes, i hvilket Examenskommissæren maa opholde sig ved den enkelte Skole, hertil indsendes inden den 1ste Maj hvert Aar, istedetfor som hidtil inden Udgangen af Maj Maaned.

Den offentlige Aarsprøve i Vejle Amtsskole

afholdes i følgende Orden:

Skriftlig Prøve.

Onsdagen den 13de Juli.

Kl. 1-4. 5te Klasse. Geometrisk Opgave.

Torsdag den 14de Juli.

Kl. 8-11. 5te Klasse. Arithmetisk Opgave.

„ 1-4. 5te Klasse. Regneopgave.

Fredag den 15de Juli.

Kl. 8-11. 5te Klasse. Dansk Stil.	Kl. 1-4. 5te Klasse. Fransk Stil.
„ 8-11. 4de Klasse. Dansk Stil.	„ 1-4. 4de Klasse. Fransk Stil.
„ 8-11. 3dje Klasse. Engelsk Stil.	„ 1-4. 3dje Klasse. Tysk Stil.
„ 8-11. 2den Klasse. Fransk Stil.	„ 1-4. 2den Klasse. Dansk Stil.
„ 8-11. 1ste Klasse. Dansk Diktat.	„ 1-3. 1ste Klasse. Tysk Diktat.

Lørdag den 16de Juli.

Kl. 8-11. 5te Klasse. Tysk Stil.	Kl. 1-4. 5te Klasse. Engelsk Stil.
„ 8-11. 4de Klasse. Tysk Stil.	„ 1-4. 4de Klasse. Engelsk Stil.
„ 8-11. 3dje Klasse. Dansk Stil.	„ 1-4. 3dje Klasse. Fransk Stil.
„ 8-11. 2den Klasse. Engelsk Stil.	„ 1-4. 2den Klasse. Tysk Stil.
„ 8-11. 1ste Klasse. Fransk Stil.	„ 1-3. Frøkl. Dansk Afskrivning.

Onsdag og Torsdag, hvor kun 5te Klasse har skriftlig Prøve, møde de øvrige Klasser til den sædvanlige Undervisning. Ligeledes fortsættes Undervisningen i Forberedelsesklassen Fredag og Lørdag Formiddag, hvorimod Klassen er fri Fredag Eftermiddag og 1ste Klasse Lørdag Eftermiddag.

Mundtlig Prøve.

Mandag den 18de Juli.

Kl. 8-10. 5te og 4de Kl. Naturlære.	Kl. 3-5. 2den Klasse. Dansk.
„ 8-10. 3dje Klasse. Geografi.	„ 3-5. 1ste Klasse. Bibelhistorie.
„ 8-10. 2den Kl. Naturhistorie.	„ 3-5. Frøkl. Regning.
„ 10-12. 5te og 4de Klasse. Tysk.	„ 5-7. 5te og 4de Klasse. Engelsk.
„ 10-12. 3dje Klasse. Historie.	„ 5-7. 3dje Klasse. Regning og Algebra.
„ 10-12. Frøkl. Dansk.	„ 5-7. 2den Klasse. Historie.

Tirsdag den 19de Juli.

Kl. 8-10. 5te og 4de Kl. Geometri.	Kl. 3-5. 2den Klasse. Regning.
„ 8-10. 3dje Klasse. Fransk.	„ 3-5. 1ste Klasse. Historie.
„ 8-10. 2den Klasse. Geografi.	„ 3-5. Frøkl. Naturhistorie.
„ 10-12. 5te og 4de Klasse. Fransk.	„ 5-7. 5te og 4de Klasse. Algebra.
„ 10-12. 3dje Klasse. Dansk.	„ 5-7. 3dje Klasse. Engelsk.
„ 10-12. 1ste Klasse. Geometri.	„ 5-7. 2den Klasse. Tysk.

Onsdag den 20de Juli.

Kl. 8-10. 5te og 4de Kl. Geografi.	Kl. 3-6. 4de og 3dje Kl. Religion.
" 8-10. 3dje Klasse. Tysk.	" 3-5. 2den Klasse. Fransk.
" 8-10. 2den Klasse. Geometri.	" 3-5. 1ste Klasse. Regning.
" 10-12. 5te og 4de Klasse. Naturhistorie.	" 5-7. 4de Klasse. Regning.
" 10-12. 1ste Klasse. Tysk.	" 5-7. 1ste Klasse. Geografi.
" 10-12. Frøkl. Bibelhistorie.	

Torsdag den 21de Juli.

Kl. 8-10. 5te og 4de Kl. Historie.	Kl. 3-5. 2den Klasse. Engelsk.
" 8-10. 3dje Klasse. Geometri.	" 3-5. 1ste Klasse. Naturhistorie.
" 8-10. 1ste Klasse. Dansk.	" 3-5. Frøkl. Geografi.
" 10-12. 2den Klasse. Religion.	" 5-7. 3dje Klasse. Naturhistorie.
" 10-12. 1ste Klasse. Fransk.	
" 10-12. Frøkl. Historie.	

Torsdagen den 14de Juli, Efterm. Kl. 2, møde de til Optagelse anmeldte Elever og medbringe deres Bøger og skriftlige Arbejder. (Udenbys Elever kunne møde til Optagelsesprøve **Tirsdag Formiddag den 23de August, Kl. 8,** men maa i saa Fald anmeldes senest inden den 15de Juli.)

Freitag Formiddag den 22de Juli, Kl. 11, meddeles Udfaldet af Aarsprøven.

Tirsdag Eftermiddag den 23de August, Kl. 3, begynder Undervisningen i det ny Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Prøve og Meddelelsen om sammes Udfald indbydes Enhver, som interesserer sig for Skolen.

S. C. F. Lassen.

I Skoleaaret 1870—1871 ville følgende Bøger og Apparater blive brugte i Amtskolen.

5te Klasse.

Pios og Wimmers danske Læsebog for Mellemklasserne. — Læssens tyfte Læsebog for de højere Mellemklasser og tyfte Stileopgaver; Iversens tyfte Grammatik. — Læssens franske Læsebog, 2den Udgave og Stileopgaver (2det Afsnit 1861); Jørgerslevs franske Grammatik. — Læssens engelske Læsebog (2det Afsnit) og Dpgaver til Stile; engelsk Grammatik af Rosing. — Bohr's mindre Lærebog i Verdenshistorien; Fr. Barfods Lærebog i Danmarks Historie. — Erølevs Geografi Nr. 2; et Atlas til den ny (helst Erølevs) og et til den gamle Geografi (helst Bergs). — Steens Geometri, Elementær-Arithmetik og Elementær-Algebra; I de la Landes Logarithm. Tafeln. — Holtens Naturlære; R. Høyers Remi. — Lützens Udtog af Dyrerigets Naturhistorie; Vaupells Botanik. — En Maanedsbog; en dansk — en tysk — en fransk — en engelsk Stilebog — en Bog til matematiske Dpgaver*) — 1 Bestik, 1 Tegnebræt og 1 Hovedlineal; 1 Table med Svamp. — De fornødne Drdbøger.

4de Klasse.

Pios og Wimmers danske Læsebog for Mellemklasserne; Dorpfs danske Grammatik. — Læssens tyfte Læsebog for de højere Mellemklasser og tyfte Stileopgaver; Iversens tyfte Grammatik — Læssens franske Læsebog for de lavere Klasser, 2det Dplag, og franske Stileopgaver (2det Afsnit 1861); Jørgerslevs franske Grammatik. — Læssens engelske Læsebog (2det Afsnit) og Stileopgaver; engelsk Grammatik af Rosing. — Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus; Balslevs Bibelhistorie; et Ny Testamente; Konventets Salmebog. — Bohr's mindre Lærebog i Verdenshistorien; Fr. Barfods Lærebog i Danmarks Historie. — Erølevs Geografi Nr. 2; — et Atlas til den ny (helst Erølevs) og et til den gamle Geografi (helst Bergs). — R. Fensens Regnebog (3dje Afsnit). — Steens Geometri og Elementær-Arithmetik — Holtens Naturlære. — Lützens Udtog af Dyrerigets Naturhistorie; Vaupells Botanik. — En Skrivebog, en Maanedsbog; en dansk — en tysk — en fransk — en engelsk Stilebog — en Bog til matematiske Dpgaver — 1 Bestik, 1 Tegnebræt og 1 Hovedlineal; 1 Table med Svamp. — De fornødne Drdbøger.

3dje Klasse.

Pios og Wimmers danske Læsebog for Mellemklasserne; Dorpfs danske Grammatik. — Læssens tyfte Læsebog for de lavere Klasser. Elementærbog og Grammatik. — Læssens franske Læsebog for de lavere Klasser, 2det Dplag, franske Stileopgaver (1ste Afsnit 1865) og Jørgerslevs Grammatik. — Læssens lette engelske Læsebøger og Rosing's Grammatik — Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus; Balslevs Bibelhistorie; et Ny Testamente; Konventets Salmebog. — Bohr's mindre Lærebog i

*) Skrivebog — Iyfeblaa; Maanedsbog — Iysegul; dansk Stilebog — mørkebrun; tysk Stilebog — sort; fransk Stilebog — Iysegul; engelsk Stilebog — mørkebrun; Bog til matematiske Dpgaver — mørkeblaa.

Verdenshistorien; Fr. Barfods Lærebog i Danmarks Historie. — Erølevs Geografi Nr. 4; et Atlas til den ny (helst Erølevs) og et til den gamle Geografi (helst Bergs). — N. Jensen's Regnebog, 2det Afsnit. — Steens Hovedformerne i Rummet og Elementær-Arithmetik. — Lütken's Udtog af Dyreriget's Naturhistorie. — En Skrivebog, en Maanedsbog; en Tegne-mappe med Navn; en dansk — en thysk — en fransk — en engelsk Stilebog — 1 Bæstik, 1 Table med Svamp. — De fornødne Ordbøger.

2den Klasse.

Pios og Wimmers danske Læsebog for de lavere Klasser; Dorphs danske Grammatik. — Lassens thyske Læsebog for de lavere Klasser, Elementar- og Grammatik. — Lassens franske Læsebog for de lavere Klasser, franske Stileoppgaver (1ste Afsnit 1865); Jørgerslevs Grammatik. — Listovs engelske Elementar- og Grammatik. — Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus; Balslevs Bibelhistorie, Konventets Salmebog. — G. L. Wohrs mindre Lærebog i Verdenshistorie, 1ste Afdeling; Fr. Barfods Lærebog i Danmarks Historie. — Erølevs Geografi Nr. 4; et Atlas (helst Erølevs). — N. Jensen's Regnebog, 1ste og 2det Afsnit. — Lütken's Udtog af Dyreriget's Naturhistorie. — En Skrivebog, en Maanedsbog, en Tegnebog (Høsteb); en dansk — en thysk — en fransk — en engelsk Stilebog — 1 Table med Svamp.

1ste Klasse.

Pios og Wimmers danske Læsebog for de lavere Klasser. — Lassens thyske Elementar- og Grammatik. — Lassens franske Læsebog for Begyndere og Stilebog 1ste Afsnit (1865). — Balslevs Bibelhistorie, Konventets Salmebog. — Bruhns Lærebog og C. F. Monrads Hovedpunkter af Fædrelandets Historie. — Erølevs Geografi Nr. 4; et Atlas (helst Erølevs) — N. Jensen's Regnebog, 1ste Afsnit. — Lütken's Udtog af Dyreriget's Naturhistorie. — En Skrivebog — en Maanedsbog — en Tegnebog (Høsteb) — en dansk — en fransk og en thysk Stilebog — 1 Table med Svamp.

Forberedelsesklassen.

Pios og Wimmers danske Læsebog for de lavere Klasser. — Balslevs Bibelhistorie; Konventets Salmebog. — Bruhns Fædrelandshistorie. — Erølevs Geografi Nr. 4. — 1 Danmarks- og 1 Europas-Kort eller 1 Atlas (helst Erølevs) — N. Jensen's Regnebog, 1ste Afsnit. — Lütken's Udtog af Dyreriget's Naturhistorie. — En Skrivebog — en Maanedsbog — en Tegnebog (Høsteb) — en dansk Stilebog — 1 Table med Svamp.

(Hvilken Sangbog der skal anskaffes bestemmes først efter at Elevens Stemme er prøvet)
